

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Et samarbeidsorgan for Hammerfest, Alta, Hasvik, Kvalsund, Måsøy, Loppa og Nordkapp kommuner

Postboks 1224 K 9616 HAMMERFEST

regionradet@hammerfest.kommune.no

KOMM for behandling

Statsråd

Åslaug Haga

for
agg 070206

* Kommunalminister Åslaug Haga, Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Finanskomiteen v/sekretær, Stortinget, 0026 Oslo
Kommunal- og forvaltningskomiteen v/sekretær, Stortinget, 0026 Oslo
Storingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, Stortinget, 0026 Oslo
Storingsrepresentant Eva Nielsen, Stortinget, 0026 Oslo
Storingsrepresentant Vera Lysklætt, Stortinget, 0026 Oslo
Storingsrepresentant Karl Eirik Schjøtt Pedersen, Stortinget, 0026 Oslo
Storingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen, Stortinget, 0026 Oslo
Kommunenes Sentralforbund, postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
KS Finnmark, postboks 253, 9711 Lakselv
KS Troms, fylkeshuset, 9296 Tromsø
Fylkesordfører Kirsti Saxi, Finnmark Fylkeskommune, 9815 VADSØ

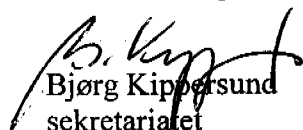
KOMM. OG REG. DEP
08 FEB 2006
0513280-249
Ark. 661.0
Avd. KO / KØ / HER

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	04/00193-78	Björg Kippersund, 78 42 25 16	026 & 17	06.02.2006

Uttalelse til statsbudsjettet 2006 og inntektssystemutvalgets (Borgeutvalgets) innstilling

Vedlagt oversendes uttalelse fattet av Vest-Finnmark Regionråd.

Med vennlig hilsen

Björg Kippersund
sekretarialet

Kopi: Regionråds kommunene

Hammerfest kommune	Hasvik kommune	Kvalsund kommune	Måsøy kommune	Alta kommune	Loppa kommune	Nordkapp kommune
Postboks 1224	Fjellveien 6	Rådhusveien 18	Torget 1	Postboks 1403	Parkveien 1/3	Rådhusgt. 12
9616 Hammerfest	9593 Breivikbotn	9620 Kvalsund	9690 Havøysund	9506 Alta	9550 Øksfjord	9750 Honningsvåg
Tlf. 78422500	Tlf. 78452700	Tlf. 78415555	Tlf. 78424800	Tlf. 78455000	Tlf. 78453000	Tlf. 78476500

A. Statsbudsjettet 2006

Vest-Finnmark Regionråd er tilfreds med den styrkingen av kommuneøkonomien som Stoltenberg regjeringa har foretatt gjennom statsbudsjettet for 2006. Utfordringen for kommunene framover blir bl.a. å arbeide for å få større forutsigbarhet i statens rammebetingelser – både mht. økonomiske overføringer, reformer og lovgivning. Dagens konsultasjonsordning med staten via Kommunens Sentralforbund (KS) er et skritt i den retningen. I tillegg burde staten selv sette opp 4-års økonomiplaner – slik det kreves at kommunene skal gjøre – som kan gi retningsgivende planleggingsrammer for kommunene.

Når for eksempel betydelig svikt i landsskatteveksten i forhold til forutsetningene i statsbudsjettet ikke blir kompensert, blir det svært vanskelig å opprettholde en sunn kommuneøkonomi.

For øvrig ser en i dag at kommunal sektor er under sterkt press både mht. økonomi og hvilke oppgaver som skal utføres i offentlig regi vs. privat regi. Dette vil bl.a. utfordre kommunene på omstillingsevne og oppfinnsomhet mht. å finne nye løsninger og hele tiden opprettholde et visst økonomisk handlingsrom.

Kommunene har dermed liten økonomisk frihet, og er avhengig av statlige reformer og tilskudd for å øke aktiviteten. Staten binder ikke kommunene bare gjennom øremerking av midler, men vel så mye gjennom pålegg i lover. Det gjelder bl.a. tunge sektorer som skole- og helse/sosialektoren. Kommunenes frihet er dermed redusert til å finne ut hvilken kvalitet en har råd til å ha på disse pålagte oppgavene. Og her støter en for øvrig ofte opp mot rettighetslover der kravene til kvalitet er strengere.

De økte rammene som statsbudsjettet for 2006 gir medlemskommunene i Vest-Finnmark Regionråd vil gå til å konsolidere dagens tjenestenivå, og vil således på kort sikt ikke styrke tilbudet til kommunens innbyggere. Det er derfor svært gledelig at regjeringen har signalisert at 2006 er første år i en planlagt opptrappingsplan når det gjelder kommuneøkonomien. Vi forutsetter at regjeringen følger opp disse lovnadene gjennom Økonomiplanproposisjonen som framlegges i mai 2006.

Samferdsel:

For at Finnmark skal fremstå som et bærekraftig fylke er det viktig å tilrettelegge for moderne og tidsmessige kommunikasjoner som vil kunne skape aktivitet ute i distriktene, beholde bosetningen samt legge til rette for en bedre intern kommunikasjon lokalt og mellom kommunene. I Finnmark er transporttilbudet spesielt viktig på grunn av lange avstander både internt i landsdelen og til markedet i Europa. Dette medfører store transportkostnader.

Innenfor dette viktige området for kommunene i Vest-Finnmark Regionråd oppfattes ikke statsbudsjettet for 2006 å inneholde noen økt satsning.

Dette gjelder spesielt vegutbedringsprosjekt som:

- E6 fra Storsandnes til Alta
- RV 94 Skaidi – Hammerfest
- RV 889 Havøysundvegen
- Rassikring av FV 19 Store Lerresfjord
- Øksfjordveien

Det er i tillegg nødvendig å se på/ redusere prisnivået innenfor det regionale flyrutemønstret i Finnmark.

B.

1. Inntektssystemutvalget (Borge-utvalget):

Bondevik Regjeringen oppnevnte 3. oktober 2003 et nytt utvalg som skulle gjennomgå og evaluere inntektssystemet for kommunal sektor. Utvalget la frem sin innstilling 10. oktober 2005. Den nye Regjeringen har varslet at den skal gjøre en egen gjennomgang av kommunesektorens inntekts- og finansieringssystem.

Utredningen fra Borge-utvalget (NOU 2005: 18 Om inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner) er likevel sendt ut på bred høring med frist 1. februar 2006.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Vest-Finnmark Regionråd viser til at dersom forslagene til utvalget blir tatt til følge vil kommunene og fylkeskommunene i Nord-Norge tape ca 572 millioner kroner i inntekter. Slik systemet er utformet er det lagt inn en overgangsordning slik at ingen enkeltkommune skal tape mer enn kr 400 pr. innbygger pr år. Kommunene i Finnmark vil tape ca 50 mill på denne omleggingen.

Dette er dramatiske endringer i rammebetingelsene knyttet til å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til alle innbyggerne i landsdelen.

Landsdelsutvalget i samarbeid med KS styrene i Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark har fått gjennomført et eget utredningsarbeid "Moenutvalget" ledet av professor Knut Ingar Westeren. I denne rapporten påpekes det at forslagene til revidering av kostnadsnøkklene som ligger til grunn for inntektssystemet bør vurderes på nytt.

Vest-Finnmark Regionråd henstiller derfor til regjeringen om at høringen av Utredningen fra Borgeutvalget (NOU 2005: 18) trekkes tilbake inntil det er gjennomført en ny gjennomgang av kommunesektorens inntekts- og finansieringssystem.

2. Vest-Finnmark Regionråd støtter fullt ut Landsdelsutvalget og KS i de fire nordligste fylkene som har gitt følgende høringsuttalelse på NOU 2005:18:

1. Innledning og generelle kommentarer til NOU 2005: 18, Fordeling, forenkling, forbedring - inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.

Mandatet har på flere områder styrt utredningens angrepsvinkel direkte. Mandatet er både tradisjonelt og snevert i den forstand at utvalget ikke eksplisitt blir bedt om å vurdere hensiktsmessigheten av det systemet vi har sett fra de enkelte kommuners side, og spesielt da med hensyn til robusthet, forutsigbarhet og hvilke styringsproblemer kommunesektoren står ovenfor. Det mandatet ber utvalget om å gjøre, er en oppdatering innen rammen av det system vi faktisk har samt å gjøre noen spesielle vurderinger som i hovedsak springer ut fra oppdragsgiverens politiske ståsted.

*Det står i mandatet for dette utvalget, slik som det også stod forrige gang, at:
"Utvalget skal foreta en bred, faglig gjennomgang av fordelingsmekanismene i finansieringssystemet med sikte på å komme fram til et mest mulig enkelt og rettferdig system."*

Dette gir en føring også for Borge-utvalget, at utvalget skal gi sine synspunkter og forslag på et faglig grunnlag. I den utredning som legges fram nå, så er det ikke vanskelig å finne forslag som er av politisk karakter, slik var det også forrige gang. Et eksempel på dette er at som en del av mandatet ble utvalget bedt om å gi synspunkter på regionaltilskuddet og Nord-Norgetilskuddet siden disse har til hensikt å sikre regionale og distriktspolitiske målsettinger. Det norske inntektssystemet er komplisert og ønsket om forenklinger blir satt fram hver gang det gjøres en ny utredning eller endring. Totalt sett kan man ikke si at systemet har blitt enklere med årene, og ikke i denne utredningen heller kommer det forslag som forenkler systemet vesentlig.

*En annen del i mandatet går på kommunestruktur. Her heter det i mandatet:
"I tillegg til å utrede en utforming av fordelingsmekanismene basert på kommunestørrelse som "ufrivillig" kostnad, bes utvalget utrede en utforming av fordelingsmekanismene ut fra en forutsetning om at kommunestruktur er en "frivillig" kostnad i deler av landet."*

Det er ikke tvil om at forrige kommunalminister, Erna Solberg, hadde ønske om endringer i inntektssystemet slik at det stimulerte/tvang kommuner til å slå seg sammen. Dermed ble en del av mandatet utformet slik at utvalget skulle vurdere å komme med forslag om hvordan inntektssystemet kunne endres for å få til dette. Vi kan ikke se at det er hensiktsmessig å bruke inntektssystemet som et virkemiddel for direkte å påvirke kommunestrukturen.

I diskusjonen som har foregått mens utvalget har arbeidet, har i alle fall to momenter vært framme som kunne ha vært mer framtrepende i utredningen:

- *Kommunesektoren og demokratisk utvikling*
- *Robusthet for et inntektssystem*

Argumentet om robusthet kan illustreres med følgende eksempel. Nylig har det kommet fram at helseforetakene har som mål å redusere behandlingen av pasienter med i gjennomsnitt et liggedøgn. Dette vil innebære at pleie og omsorg i kommunesektoren må motta pasienter (spesielt eldre) som har enda større pleiebehov enn i dag, noe som igjen vil føre til økte kostnader i kommunesektoren. Slik inntektssystemet i dag er utformet er det vanskelig å gjøre endringer som tar hensyn til slike effekter på en slik måte at det blir synlig for kommunesektoren.

2. Kommentarer til de enkelte deler av utredningen

I dette avsnittet vil vi komme med synspunkter på noen viktige områder, men vil ikke dekke alle områder.

Om utgiftsutjevningen

Grunnskole

Utvalget foreslår å gå bort fra Agdermodellen med begrunnelse om at klassereglene nå er tatt bort. På den annen side viser utvalgets tall at klassestørrelsen og de kostnader som er forbundet med dette ikke er endret nevneverdig. Overgangen fra å vurdere kriterievektene på grunnlag av Agdermodellen til et analysegrunnlag med utgangspunkt i faktiske kostnadstall gir dramatiske endringer i kriterievektene og dermed hvor stor del av pengestrømmen som skal styres etter bosettingskriterier. Om man skal bruke en normativ modell er dette i langt større grad en politisk avveining enn en faglig vurdering. Om man ønsker det, er det fullt mulig å lage en normativ modell (for eksempel en revidert versjon av Agdermodellen) som kan tilpasses det regelverk vi har i dag.

Helsestell

Her foreslår utvalget en kostnadsnøkkel med alderskriterier som ikke statistisk sett er utsagnskraftige (signifikante). Det er ikke tvil om at utvalget får problemer med logikken når man i kostnadsnøgkelen for helsetjenester mer "på skjønn" tar inn alderskriterier som ikke er signifikante mens man i andre kostnadsnøkler, er konsekvent i synspunktene når det gjelder krav til signifikansnivå. En kostnadsnøkkel basert på SSB sin analyse (og signifikanskrav) vil gi en argumentasjon for større kriterievekter i favør av små og spredtbygde kommuner.

Sosialhjelp

Den kritikk som ble rettet mot urbanitetskriteriet er i betydelig grad fulgt opp av utvalget. Innføring av urbanitetskriteriet ga en endring i fordelingen av penger mellom kommunetyper i favør av de aller største kommunene. Det er vanskelig å se om utvalgets alternative forslag til opphopingsindeks, det vil si en indeks som består av skilte/separerte, arbeidsledige og fattige har egenskaper som gjør den bedre egnet.

Kostnadsnøkkel for administrasjon, landbruk og miljøvern

Vurderingene av forslaget til kostnadsnøkkel her er problematisk fordi at, som utvalget selv redegjør for, så har vi ikke noe kostnadsbegrep som faktisk dekker det en skal kompensere for. Utvalget har ikke undersøkt hvor store feilmarginer det er i forhold til det kostnadsbegrep som brukes og på den bakgrunn å konkludere på grunn av statistiske analyser synes ikke å være velbegrunnet. En annen faktor utvalget i liten grad tar opp er hvordan kommunene skal finansiere sitt demokratiske ansvar. Utgiftene til drift av kommunenes styringsorganer ligger i hovedsak under administrasjon, men utvalget går ikke nærmere inn på mulige sammenhenger mellom demokratisk ansvar, kostnad og kommunestruktur. Dette må utredes videre.

3. Om treffsikkerhet og utforming av regionale og distriktpolitiske virkemidler

Det utvalget i hovedsak foreslår er å bruke det distriktpolitiske kriteriesettet til å fordele pengene fra regionaltilskuddet og Nord-Norgetilskuddet samt deler av skjønstilskuddet. Dette gir relativt kraftige omfordelingseffekter mellom kommuner, for det første fra Nord-Norge og sørover og for det andre fra de typiske småkommunene til de middels store kommunene. Dette begrunner utvalget altså ut fra:

- At den distriktpolitikken som føres gjennom kommunesektoren vil bli mer treffsikker i forhold til distriktpolitiske målsettinger
- Hensynet til enkelthet

Utvalget sier sjøl at man ikke kan konkludere om treffsikkerheten av de regionalpolitiske begrunnede tiltakene i inntektssystemet. Videre må man kunne fastslå at det nåværende systemet for utforming av regionaltilskuddet og Nord-Norgetilskuddet er enkelt.

4. Om inntektsutjevningen

Ordningen med å innføre kompensasjonsgrad knyttet til et referansenivå for inntektsutjevningen kom på bakgrunn av Rattsø-utvalgets innstilling. De insentiver man bruker som begrunnelse for å innføre kompensasjonsgrad, jo mer en kommune får beholde av en inntektsøkning, jo mer "ivrig" er den til å drive næringsutvikling, er nok teoretisk vel begrunnede, men det kan ikke dokumenteres at dette stemmer med norsk kommunal virkelighet.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

En konsekvens av å innføre kompensasjonsgrad i et system med en enkel utjevningsmekanisme, som for fylkeskommunene, er at å gå fra et system med 100% kompensasjonsgrad til for eksempel 90% kompensasjonsgrad vil innebære relativt sett å ta fra de fattige og gi til de rike. I systemet for primærkommunene blir resonnementene noe mer kompliserte side vi har en form for symmetrisk utjevning og "todelt" kompensasjonsgrad. Så vidt vi kan se bidrar dette systemet til at de relative fordelene "klemmes sammen" rundt kommuner med inntekter rundt gjennomsnittet. Man kan spørre seg om hvorfor dette er riktig.

Det som mangler i utvalgets diskusjon om inntektsutjevning er nærmere å gå inn på sammenhengene effektivitet (virker insitamentene/virker de ikke) og inntektsfordeling (hvor mye og hvordan skal vi utjevne).

5. Oppsummering og konklusjoner

Siden Regjeringen har valgt ikke å trekke tilbake NOU 2005: 18, Fordeling, forenkling, forbedring - inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, så er det nå helt avgjørende at det settes i gang et utredningsarbeid for å følge opp de svakheter utredningen har. Noen viktige punkter i denne sammenheng er:

Inntektssystemets robusthetsegenskaper: Systemet er relativisert og det er dermed vanskelig å identifisere kommunesektorens totale kostnader på viktige områder. Systemet er uforutsigbart/ustabilt i den forstand at små endringer i kriterieverdier/innføring av nye kriterier flytter store summer mellom kommunetyper.

Kostnadsutjevningen: Det må foretas en nærmere vurdering av fastsetting av kriterieverker og valg av kriterier. (For fylkeskommunene må det foretas en ny gjennomgang av kostnadsnøkklene for videregående opplæring og samferdsel)

Inntektsutjevningen: Vi må ta konsekvensen av at de insentiver som brukes som begrunnelse ikke kan dokumenteres. På denne bakgrunn må det gjøres en vurdering av hvilken fordelingsprofil inntektsutjevningen skal ha.

De distriktpolitisk orienterte tilskuddene: Utvalget slår fast at man ennå ikke har et faglig godt nok grunnlag for å si noe om treffsikkerhet av disse tilskuddene. Videre må man også vurdere om treffsikkerhet er den eneste faktoren som er relevant i denne sammenheng.

Nye systembetragtninger: Det svenske inntektssystemet har for eksempel med elementer som klimakostnader og byggekostnader. Dette innebærer at man i Sverige på en langt mer synlig måte kan ta hensyn til vedlikeholdskostnader for bygg og anlegg. Det bør gjennomføres en ny vurdering av hvilke elementer som man skal ta hensyn til i det norske systemet.

Finansiering av likeverdige kommunale tjenester for befolkningen i Troms og Finnmark - Forprosjektbeskrivelse

Rådmannsutvalgene i KS Troms og Finnmark har i samarbeid med Fylkesmannsembetene i Troms og Finnmark satt i gang et eget arbeid knyttet til utfordringene i finansieringen av likeverdige kommunale tjenester for befolkningen i Troms og Finnmark. Vest-Finnmark Regionråd forutsetter at de kompetente regionale forskningsmiljøene som vi har i Finnmark og i landsdelen for øvrig blir trukket inn i gjennomgang av kommunesektorens innteks- og finansieringssystem som regjeringen Stoltenberg har varslet.

Norut Nibr er engasjert til å gjennomføre prosjektet.

Bakgrunn

Inntektssystemutvalget (Borge-utvalget), nedsatt av Samarbeidsregjeringen i oktober 2003 leverte sin innstilling NOU 2005:18 til statsråden 10. oktober 2005. Utvalget foreslår endringer i finansieringsmekanismene i inntektssystemet som vil få stor betydning for finansieringen av kommunale og fylkeskommunale tjenestetilbud særlig for befolkningen i Troms og Finnmark. Oppsummeringsvis kan utvalgets viktigste endringsforslag, som også har sitt utspring i utvalgets mandat, sammenfattes slik:

Kommunene:

- 1. En omlegging av strukturelle kompensasjonsmekanismene i inntektssystemet til en tilpasning til virkeområdet for den lille distriktpolitikken gjennom innlemming av Nord-Norge- og regionaltilskuddene og deler av det ekstraordinære skjønnstilskuddet i et nytt distriktpolitisk tilskudd*
- 2. En tilpasning til forventet endring av kostnadsstrukturen i skolesektoren som følge av oppheving av klassesdelingsreglene gjennom reduksjon av basistilskudd i kostnadsnøkkel for grunnskole*

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

3. Oppfangning av smådriftseffekter ved institusjonsdrift i omsorgstjenesten og merkostnader i primærhelsetjenesten i spredtbodde kommuner gjennom økning i basistilskudd og avstandskompenserende kriterier i kostnadsnøkkelen for disse.
4. Urbanitetskriteriet tas ut og erstattes av økt vekt på sosioøkonomiske kriterier

I tråd med mandatet er også kommunestørrelse som "frivillig" eller "ufrivillig" kostnad drøftet.

Fylkeskommunene:

5. Spredt bosetting som kriterium tas ut av kostnadsnøkkelen for videregående skole
6. Endring av kriteriet for fylkesveger i favør av Oslo
7. Nye kriterier for lokale ruter som medfører omfordeling særlig fra Sogn og Fjordane, Nordland, Finnmark og Troms i hovedsak til Oslo
8. Svakere inntektsutjamning mellom fylkeskommuner

For de små og spredtbodde kommunene vil de samlede effektene av pkt. 2 og 3 i stor grad oppveies av hverandre, mens omleggingen i 1 medfører omfordeling fra Nord/Norge og sørover og fra små til middels store kommuner. En slik omlegging vil få særlig effekt for regionsentrene, som ikke er definert innenfor de prioriterte områdene i den smale distriktpolitikken. For fylkeskommunene utgjør de samlede systemvirkningene av de foreslåtte endringene reduksjon i de årlige overføringene på 63 mill kr i Troms og 41 mill kr i Finnmark. For kommunene i Finnmark vil de samlede overføringene reduseres samlet med 51 mill kr med de foreslåtte endringene, hvorav redusert overføring til Alta utgjør 11. mill. Kommunene i Troms får samlet reduksjon i overføringene pr. år på 217 mill. kr, innbefattet en reduksjon til Tromsø på 167 mill. kr. Totalt foreslås det en reduksjon i de årlige overføringene for de to nordligste fylkene på 372 mill. kr. (beløp i 2004-kr).

Utvalgsinnstillingen er nå inne i en høringsprosess med høringsfrist 1.2.2006. Den nye regjeringen vil komme med sin vurdering av utredningen og legge fram forslag til endringer i inntekts- og finansieringssystemet tidligst i kommuneproposisjonen for 2007. Det er grunn til å anta at det vil bli lagt opp til nye utredningsoppgaver innenfor en helhellig gjennomgang av kommuneøkonomien og inntektssystemet.

Landsdelsutvalget har gjennom sitt Moen-utvalg gjennomført et parallelt utredningsarbeid, der en kommentarrapport gjennomført ved Høgskolen i Nord-Trøndelag foreligger i foreløpig utgave. En rapport om lokale ruter (Møreforskning) og et notat om kommuneoverføringer som regionalpolitisk virkemiddel (SSB) i Moen-utvalgets regi er varslet ferdigstilt innen 1. februar 2006.

Formål

Formålet med forprosjektet er å definere og klarlegge problemstillinger og prosjektdesign for et hovedprosjekt om rammevilkår, tjenestebetingelser og tilpasninger for kommunene og fylkeskommunene i Troms og Finnmark under endrede finansieringsvilkår. Det legges til grunn en gjennomføring av hovedprosjekt etter søknad til Kommunal- og Regionaldepartementet.

De problemstillinger det i utgangspunktet synes å være aktuelle å spesifisere er

Utgiftsstrukturen i tjenesteproduksjonen i Troms og Finnmark:

- Rammevilkår for produksjon av velferdstjenester i Troms og Finnmark knyttet til avstandsmessige, topografiske, klimamessige, beredskaps- og regularitetsmessige forhold, som utgangspunkt for drøfting av Inntektssystemutvalgets konklusjon i kapittel 15 på side 381:
Gjennomgangen [...] viser at Nord-Norgetilskuddet og regionaltilskuddet først og fremst er utformet for å treffe kommuner som har tapt påendringer som har blitt gjennomført i inntektssystemet, og ikke primært for å treffe kommuner som har regionale problemer og utfordringer.
- Utgiftskonsekvenser av imperfeksjoner i arbeidsmarkedet for kvalifisert fagpersonell og kommunale tilpasninger til dette i Troms og Finnmark. Som eksempel på slike forhold er det i Inntektssystemutvalgets gjennomgang av tannhelsesystemet (side 365) referert til en undersøkelse (Abelsen, Norut NIBR) som peker på faktorer som høy turnover, stor andel nyutdannede tannleger, særegne permisjonsordninger, bruk av potensiell produktiv arbeidstid til reisetid ved ambulering og uvirkosomhet hos hjelpepersonell ved ledighet i tannlegestillinger som mulige årsaker til lav produktivitet i tannhelsetjenesten (i Troms). Utvalget har ikke drøftet disse forhold nærmere. Fra kommunesektoren i disse fylkene pekes det på at ressursbruk knyttet til ansettelsesprosess og

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

opplæring som følge av høy turnover i alle sektorer utgjør en vesentlig kostnadskomponent, som det i dag ikke kompenseres for i de kriteriebaserte overføringskomponentene.

- I hvilken grad er det samsvar mellom mikroøkonomiske kostnadseffekter i kommunal tjenesteyting i Troms og Finnmark som følge av pålagte oppgaveendringer de seneste årene og de fordelingsmessige effektene av et makroøkonomisk styrt rammefinansieringsystem med kort tilpasningstid til endringer i rammer.

Nord-Norge-tilskuddets og regionaltilskuddets formål og funksjon

- Er det grunnlag for å innrullere Nord-Norge-tilskuddet og regionaltilskuddet som virkemidler for å nå målsetningene i den smale distriktspolitikken om næringsutvikling, i lys av den historiske bakgrunnen for disse tilskuddelementene? (jfr. Effekutvalget, Distriktskommisjonen og drøftingen i (Berg 2005))
- Hvilke kausalsammenhenger er det mellom finansieringsnivået for kommunale tjenester og grad av regionalpolitisk måloppnåelse? - en drøfting med utgangspunkt i underlagsmaterialet for Inntektssystemutvalgets kapittel 15 - Treffsikkerhet og utforming av regional- og distriktspolitiske virkemidler
- I hvilken grad er forutsetningene endret når det gjelder kommunesektoren i Troms og Finnmark som sysselsettingsmessig og tjenesteytingsmessig buffer for svinginger i privat sektor og svakt utbygde private tjenestetilbud?
- Bør levekårsmessige forhold fortsatt ha betydning for omfanget av det kommunale velferdstilbudet i Troms og Finnmark, slik det ble forutsatt ved omleggingen av inntektssystemet i 1996?
- Er de større byene og regionale sentrene i Nord-Norge urbaniserte velferdsøyer i et desentralisert omland, eller er det forutsetninger om nivå på kommunale tilbud som må være oppfylt for at de skal kunne utføre sin rolle som drivkraft for en balansert utvikling i en sammenhengende geografisk region?
- Er det forutsetninger knyttet til tjenestenivå og infrastruktur som må oppfylles for at den nasjonale Nordområdesatsingen skal lykkes i å etablere ny virksomhet med utgangspunkt i norsk territorium og norske kunnskapsmiljø, og for at den nordligste landsdelen skal få kunne ta del i en slik satsing rettet mot havområdene utenfor.

Skjønnsmidlenes betydning

- Er det behov for et skjønnsmessig tilskuddelement basert på konkret kjennskap til forholdene i den enkelte kommune vurdert løpende over budsjettåret for å bidra til å løse problemer av midlertidig og mer permanent karakter og forhold knyttet til utgiftskrevende forhold av betydning som kommunene selv ikke kan påvirke og som ikke er fanget opp av de andre elementene i inntektssystemet, jmf. retningslinjene for skjønnsfordelingen, og er dette et tilskuddselement som er særlig viktig for vanskeligstilte kommuner i Troms og Finnmark?

Leveranse

Forprosjektet skal resultere i en gjennomarbeidet finansieringssøknad med prosjektbeskrivelse og framdriftsplan.

Forprosjektet forutsettes å være ferdigstilt 3. april 2006.

Gjennomføring

Forprosjektet gjennomføres som prosessstyrt utredningsprosjekt, der utredningsoppgavene og milepælene fastsettes i styringsgruppe- og referansegruppe-samlinger. Norut NIBR Finnmark utarbeider utredningsnotater til fag/referansegruppesamlinger midtveis og avslutningsvis i forprosjektet.

Forprosjektet utføres på oppdrag fra Alta og Tromsø kommuner ved omsøkt finansiering fra Finnmark og Troms fylkeskommuner

Prosjektorganisering

Lederne i rådmannsutvalgene i KS Finnmark og KS Troms utgjør prosjektets styringsgruppe.

Prosjektleder er Inge Berg Nilssen, seniorrådgiver Norut NIBR Finnmark. Norut NIBR Finnmark tar sikte på å benytte egne og eksterne fagpersoner i referansegruppe og evt. delutredninger etter avtale med styringsgruppen.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Forprosjektet gjennomføres i nært samarbeid med referansegruppe bestående av

Bjørn Atle Hansen, KS Finnmark, rådmannsutvalget

Jan-Hugo Sørensen, KS Troms, rådmannsutvalget

Repr. Tromsø kommune

Repr. Fylkesmannen i Troms

Repr. Fylkesmannen i Finnmark

Repr. Finnmark fylkeskommune

Repr. Troms fylkekommune

Inge Johansen, rådgiver KS Troms og Finnmark

Sveinung Eikeland, adm.dir. Norut NIBR Finnmark

Repr for eksterne fagmiljøer

Prosjektframdrift

	uke 2006												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kick-off-møte	x												
Delutredning 1													
Styringsgruppemøte							x						
Fag/referansegr.samling							x						
Delutredning 2													
Referansegruppemøte													x
Styringsgruppemøte													x

Budsjett og finansiering

Budsjett

	Timer	Kostnad NOK
Forskertid to styringsgruppemøter	10	7 800
Forskertid to referansegruppemøter	10	7 800
Forskertid utredning	100	78 000
Eksterne fagpersoner, reiser og honorar		40 000
Egne reiseutgifter		6 000
Prosjektadministrasjon		10 400
Sum ekskl. mva		150 000
25 % merverdiavgift		37 500
Sum Norut NIBR Finnmark inkl mva.		187 500
Reiser referansegruppe/styringsgruppe		80 000
Arbeidsinnsats referansegruppe/styringsgruppe		70 000
Sum prosjekt		337 500

Referansegruppedeltakere fra kommunesektoren og regional stat forutsettes å dekke egne reiseutgifter og arbeidstid i prosjektet.

Finansiering

Alta kommune omsøkt prosjektstøtte Finnmark fylkeskommune	kr 93 750
Tromsø kommune omsøkt prosjektstøtte Troms fylkeskommune	kr 93 750
Sum eksternt finansiering	kr 187 500
Herav mva.	kr 37 500
Egenfinansiering kommunesektor og regional stat	kr 150 000
Sum	kr 337 500

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Referanser

NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring

Abelsen, Birgit (2004): Incentivlønn i den offentlige tannhelsetjenesten i Troms. Norut NIBR Finnmark Rapport 2004:1

Johansen, Inge (2005): Innspill til momenter til Høringsuttalelsen fra kommunene i Troms -

Borge-utvalgets innstilling "Fordeling, forenkling, forbedring – inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner" (NOU 2005:18)

Berg, Paul Olav (2005): Penger til kommunene? Utkast manus til Regionale Trender, Nordlandsforskning/pob 2005-12-06

Westeren, Knut Ingar (2005): Kommentarer til NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Moen-utvalget) Foreløpig utgave – Høringsutkast desember 2005.